

Dosarul 1ra-1927/2019

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

30 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de partea vătămată, Șapteboi Maria și de inculpat, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui:

Boian Constantin xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 17.10.2018 – 28.08.2019;

Instanța de apel: 21.03.2019 - 23.04.2019;

Instanța de recurs: 16.08.2019 – 30.10.2019.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 28 februarie 2018, *cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală*, Boian Constantin a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de 3 (trei) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 (patru) ani.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Boian Constantin deținând permis de conducere categoria respectivă, la 27 aprilie 2018, aproximativ pe la ora 19.45, fiind sub influența alcoolului, confirmat prin probele biologice de sânge, având o concentrație de alcool de 2.12 mg/l în sânge, ceia ce conform art. 134¹ alin. (3) Cod penal constituie stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, conducând automobilul de model „LAND ROVER” cu numărul de înmatriculare xxxx, pe un drum de țară, cu acoperiș din pământ uscat, aflat în extravilanul satului Rădeni, raionul Călărași, având ca pasager pe bancheta din față a automobilului pe Șapteboi Mihail, a.n. 16.03.1972, locuitor a satului Cornova, raionul Ungheni, ajungând la o curbă a drumului, manifestând imprudență criminală, exprimată prin încrederea exagerată în sine, dându-și seama că acțiunile sale că ar putea provoca consecințe social-periculoase, dar fiind predominant de ideea nehibzuită că ele vor putea fi evitate, contrar prevederilor capitolului I pct. 3 din Regulamentul Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 375 din 13.05.2009/M.O. nr. 92-93, 2009/întrat în vigoare la 24.05.2009, (în continuare regulament), potrivit căruia participanții la trafic sunt

obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic și să nu-i expună pericolului, ignorând și pct. 10 subpct. 1) lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, pct. 14 lit. a) din același Regulament, conform căruia persoana care conduce un vehicul trebuie să fie apt din punct de vedere psiho-fiziologic și medical, de asemenea conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul dacă a consumat băuturi alcoolice, droguri sau alte substanțe contraindicate conducerii, se află sub influența preparatelor medicamentoase care conduc la reducerea reacției, este bolnav, traumatizat sau se află într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere, ignorând în special punctul 45 subpunctul 1) lit. a), b), c), d), și subpunctul 2) al aceluiași regulament, care-l obligă pe conducătorul de vehicul să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum, să conducă în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori, starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea de conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului, particularitățile încărcăturii și situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, astfel, el nefiind atent la trafic și la situația apărută, efectuând o manevră periculoasă în dreapta, s-a răsturnat de mai multe ori cu automobilul, ajungând în canalul de scurgere a apei de pe marginea drumului.

Astfel, în rezultatul accidentului rutier pasagerului Șapteboi Mihail i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201812C0051 din 20 iulie 2018, - fractura sternului, fracturi ale coastelor 1,2,3,4,5,6 pe dreapta, 1,2,3,4 și 5 pe stânga, ruptura articulației sacroiliace stângi și simfizei publice, hematom, retroperitoneal pe stânga, fractura închisă a femurului stâng, excoriații pe față, torace, abdomen, spate, membre superioare și inferioare, echimoza pe față. Leziunile sus-indicate au fost produse prin acțiunea obiectului dur contondent, posibil în accident rutier, aproximativ până la 3 ore înainte de deces și ca periculoase pentru viață se califică ca vătămări corporale grave. Ele se află în legătură cauzală directă cu decesul. Moartea lui Șapteboi Mihail a survenit în rezultatul traumei asociate sus-indicate - toraco-abdominale și a membrului inferior stâng, urmate de șoc traumatic-hemoragic.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri avocatul Șaban Alexandru în numele inculpatului și succesorul părții vătămate, Șapteboi Maria, solicitând casarea parțială a acesteia, în latura pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Boian să-i fie aplicată pedeapsă mai blândă.

În motivarea cerințelor s-a invocat că, instanța de fond nu a luat în considerație probele anexate la dosar care influențează la stabilirea pedepsei și anume că, potrivit extrasului din Fișa medicală a bolnavului de staționar nr. 1808363 a pacientului Boian

Constantin, urmare a incidentului din 27.04.2018, ultimul a fost suportat mai multe vătămări corporale.

Pedeapsa aplicată inculpatului este una prea aspră, nu corespunde pe deplin scopului pedepsei penale, nu s-a ținut cont de motivul comiterii faptei, forma de vinovăție, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2019, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate, cu menținerea sentinței instanței de fond.

4.1. Colegiul penal a constatat că, la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată prin rechizitoriu.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei și anume, de caracterul prejudiciabil al infracțiunii, fiind una gravă, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui, de persoana inculpatului, de comportamentul acestuia de până la comiterea infracțiunii și după aceea.

Reieșind din aceste împrejurări, Colegiul a stabilit și alte împrejurări care influențează asupra numirii pedepsei precum și gravității acesteia, or, pe lângă circumstanțele atenuante stabilite în cauză, s-a reținut și faptul că urmările prejudiciabile ale faptei comise de către Boian Constantin prevalează circumstanțele atenuante constatate la caz, or, în urma accidentului rutier a survenit moartea lui Șapteboi Mihail și acest accident inculpatul l-a săvârșit aflându-se în stare de ebrietate.

În atare situație, instanța de fond corect a ajuns la convingerea că este oportun și corect a dispune executarea pedepsei date în penitenciar, or, în cele din urmă, s-a constatat corectitudinea și legalitatea aplicării față de inculpat a unei pedepse privative de libertate, având în vedere că accidentul rutier petrecut din imprudență și sine încrederea sporită a inculpatului a dus la decesul unei persoane, iar faptul că inculpatul a recunoscut vina și s-a căit sincer de cele comise, precum și alte circumstanțe atenuante, nu pot constitui temei de a considera posibilă corectarea și reeducarea inculpatului în urma numirii unei pedepse neprivative de libertate, astfel că în viziunea instanței, față de inculpat nu este rațională aplicarea unei pedepse neprivative de libertate.

Reieșind din circumstanțele constatate pe parcursul cercetării judecătorești, cât și reieșind din raportul de cauzalitate dintre gravitatea infracțiunii și urmările prejudiciabile survenite, aplicarea pedepsei privative de libertate este unica sancțiune penală proporțională faptei comise de inculpat, iar argumentul avocatului potrivit căruia, inculpatul, urmare a incidentului din 27.04.2018, a fost diagnosticat cu multiple vătămări corporale, Colegiul penal l-a considerat ca fiind neîntemeiat, pe motiv că Boian

Constantin, s-a ales cu aceste vătămări corporale în rezultatul încălcării de către el însuși a regulilor de securitate a circulației rutiere soldate și cu decesul unei persoane.

Colegiul penal a respins și alegațiile succesului victimei, care a solicitat aplicarea unei pedepse mai blânde, or, inculpatul a comis fapta în stare de ebrietate, iar consecințele accidentului rutier sunt cele mai grave, în urma cărora a decedat o persoană.

5. Împotriva deciziei a depus recurs ordinar inculpatul, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului indică că:

- instanța de apel greșit a respins solicitarea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal la stabilirea pedepsei și nu s-a luat în considerație că, în urma accidentului inculpatul a rămas cu multiple vătămări corporale cu dereglarea sănătății de lungă durată;

- instanța incorect a stabilit măsura și mărimea pedepsei de bază și complementară, fără a se lua în considerație că inculpatul pentru prima dată a săvârșit o infracțiune gravă din imprudență, se căiește de cele comise, este grav bolnav, a recuperat prejudiciul material cauzat succesului părții vătămate.

5.1 Recurs ordinar a depus și succesul părții vătămate, Șapteboi Maria, solicitând casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată pedeapsă mai blândă, prin prisma prevederilor art. 90 Cod penal.

La baza recursului recurenta a indicat că:

- inculpatului i-a fost aplicată pedeapsă prea aspră, care nu este proporțională cu consecințele survenite și anume, Boian Constantin nu este o persoană periculoasă pentru societate, oferă ajutor material familiei decedatului, este grav bolnav, circumstanțe care au fost omise și de instanța de apel;

- instanța de apel nu și-a argumentat decizia în sensul neaplicării art. 90 Cod penal, or, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă și fără izolarea de societate și va atinge scopul restabilirii echității sociale.

6. Pe marginea recursului declarat, procurorul a depus referință, solicitând respingerea acestora ca fiind vădit neîntemeiate, deoarece soluția instanței de apel este motivată, luându-se în considerație prevederile art. 6, 7, 61, 75, 76-77 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă, în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate, din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva instanței de apel,*

este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.*

Potrivit cererilor de recurs, recurenții critică decizia contestată în latura pedepsei aplicată inculpatului, considerând-o prea aspră, solicitând în acest sens numirea unei pedepse cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal și reieșind din faptul că, autorii recursurilor indică motive identice, instanța de recurs urmează a se expune concomitent asupra acestora.

Așa dar, instanța constată că, potrivit celor două recursuri ordinare declarate ca temei de drept se indică pct.6), 8), 10) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă, Colegiul reține că solicitările recurenților nu sunt motivate prin prisma temeiurilor indicate.

Or, pct. 6) stipulează că, *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, însă recurenții indicând această eroare de drept, nu au concretizat care din aceste temeiuri le pun la baza cererii de recurs înaintată și prin ce se confirmă aceste temeiuri, iar alegerea din oficiu de către instanța de recurs a temeiului din cele 5 menționate este inadmisibilă și prin urmare, prevederile art.427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, nu-și găsesc confirmare la examinarea cauzei în ordine de recurs ordinar.*

În ceea ce privește erorile de drept invocate de inculpat, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 8) și 12) Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când în cauză nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde și când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, Colegiul reține, că aceste temeiuri pentru declararea recursului ordinar de asemenea nu și-au găsit confirmare la examinare, or, în speță, recurentul își exprimă dezacordul doar în ceea ce privește pedeapsa aplicată de către instanțele de fond, deoarece, până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul a solicitat examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, ceea ce presupune recunoașterea săvârșirii faptelor indicate în rechizitoriu.

Astfel, conform prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept*

comise de instanțele de fond și de apel când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul reține că, atât instanța de fond cât și cea de apel și-au motivat just soluția adoptată în latura pedepsei, acordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei, stabilite conform sancțiunii articolului incriminat, iar în sprijinul statuării respective relevă următoarele.

Așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanțele de fond au ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Instanța de recurs reține că solicitarea recurențelor privind aplicarea în privința lui Boian Constantin a suspendării condiționate a executării pedepsei în baza art. 90 Cod penal, este neîntemeiată, or, doar faptul că aceștia nu sunt de acord cu pedeapsa stabilită de către instanța de judecată, considerând-o prea aspră, nu poate servi ca circumstanță pentru aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse neprivative de libertate.

Subsidiar, Colegiul penal relevă că, potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, *dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.*

Or, Boian Constantin este învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (4) Cod penal, pentru care sancțiunea prevede închisoare de la 4 la 8 ani, respectiv, aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate este restricționată și mai

mult ca atât, inculpatul a beneficiat de reducere a pedepsei, luându-se în considerație prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, reieșind din faptul că a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Totodată, la aplicarea pedepsei sub formă de închisoare, instanțele de judecată au luat în considerație și faptul că la săvârșirea infracțiunii inculpatul era în stare de ebrietate, iar acțiunile sale necontrolate au dus și la decesul unei persoane.

Prin urmare, Colegiul menține soluția instanței de apel și respinge alegațiile recurenților, ca fiind neîntemeiate, deoarece hotărârea recurată este motivată, iar pedeapsa stabilită lui Boian Constantin, răspunde scopului de corectare și reeducare prevăzut de art. 61 Cod penal, care va duce la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale.

În viziunea instanței de recurs concluziile expuse pe larg de către instanța de apel în decizia sa, sunt juste iar criticile inculpatului și a succesorului părții vătămate nu constituie temeiuri de a răsturna situația în prezenta cauză, ce ar necesita intervenția instanței ierarhic superioare, în sensul casării hotărârii judecătorești adoptate de instanța de apel.

Reținând prevederile sus menționate, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursurilor ordinare declarate și potrivit legii decide inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de partea vătămată, Șapteboi Maria și de inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui Boian Constantin, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 02 decembrie 2019.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun